

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД «ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО»
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО
ІЗМАЇЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА
РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПВНЗ «МІЖНАРОДНИЙ ЕКОНОМІКО-ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ АКАДЕМІКА СТЕПАНА ДЕМ'ЯНЧУКА»

СУЧАСНІ ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

**ЗА МАТЕРІАЛАМИ І ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
ДЛЯ НАУКОВЦІВ,
ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ,
ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ,
АСПІРАНТІВ,
МОЛОДИХ УЧЕНИХ**

**25 ЖОВТНЯ 2024 Р,
М. ОДЕСА**

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД «ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО»
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО
ІЗМАЇЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА
РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПВНЗ «МІЖНАРОДНИЙ ЕКОНОМІКО-ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ АКАДЕМІКА СТЕПАНА ДЕМ'ЯНЧУКА»

СУЧАСНІ ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Збірник наукових праць

за матеріалами І Всеукраїнської науково-практичної конференції
для науковців, педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти,
аспірантів, молодих учених

(25 жовтня 2024 р, м. Одеса)

Рекомендовано до друку вченою радою ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (протокол № 3 від 31 жовтня 2024 року)

Рецензенти:

Потапчук Т. В. – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника

Сараєва І. В. – доктор філософії, завідувачка кафедри дошкільної і початкової освіти КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради»

Організаційний комітет:

Богущ Алла Михайлівна, дійсний член НАПН України, академік, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри теорії та методики дошкільної освіти ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Березовська Людмила Іванівна, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри теорії та методики дошкільної освіти ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Попова Ірина Іванівна, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри теорії та методики дошкільної освіти ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Діхтяренко Станіслава Вадимівна, викладач-стажист кафедри теорії та методики дошкільної освіти ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

Сучасні освітні технології у підготовці майбутніх фахівців дошкільної освіти: зб. наукових праць за матеріалами I Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Одеса, 25 жовтня 2024 р. / за ред. Л. Березовської. Івано-Франківськ : НАІР, 2024. 192 с.

До збірника увійшли тези доповідей учасників I Всеукраїнської науково-практичної конференції «Сучасні освітні технології у підготовці майбутніх фахівців дошкільної освіти». У роботах розглянуто освітні технології підготовки майбутніх фахівців дошкільної освіти в сучасному інформаційному просторі; використання освітніх технологій у професійній підготовці майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти; зарубіжний досвід створення і впровадження освітніх інновацій у систему дошкільної освіти.

Збірник адресовано науково-педагогічним та педагогічним працівникам, здобувачам вищої освіти, аспірантам, молодим ученим, усім, хто цікавиться проблемами сучасної дошкільної освіти.

Матеріали розміщено в авторській редакції. Відповідальність за зміст матеріалів, їхню відповідність вимогам чинного правопису і достовірність фактів та статистичних даних несуть автори

Ірина ПОПОВА,
кандидат педагогічних наук, доцент кафедри
теорії та методики дошкільної освіти
Державний заклад «Південноукраїнський національний
педагогічний університет
імені К. Д. Ушинського», м. Одеса (Україна)
e-mail: popova.ii@pdpu.edu.ua

Інна ГІДИМА,
здобувачка освітнього ступеня магістра
спеціальності: 012 Дошкільна освіта
Державний заклад «Південноукраїнський національний
педагогічний університет
імені К. Д. Ушинського», м. Одеса (Україна)
e-mail: hidima.im@pdpu.edu.ua

ОБРАЗОТВОРЧА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ У ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Актуальність проблеми. Період старшого дошкільного віку є надзвичайно сприятливим для розвитку креативних здібностей дітей, який відзначається активним формуванням уяви, творчого мислення, проявом допитливості, спостережливості. Образотворча діяльність дітей це та сфера, де найбільше проявляються творчі здібності та творча активність дітей.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналіз наукової літератури засвідчує, що теоретичні аспекти формування творчого потенціалу особистості представлено у працях зарубіжних науковців Дж. Гілфорда, К.Роджерса, С.Торренса та ін., а також вітчизняних учених: А. Аджейчак, С. Архіпова, Г.Балл, І. Біла, В. Ірклієнко, О. Кульчицька, В. Моляко, І. Омельчук, Л. Серилко, Л.Шульга й ін. Вони тлумачать творчу активність як психічні властивості особистості, що регулюють людські здобутки та є умовою життєдіяльності.

Роль образотворчої діяльності в розвитку у дітей дошкільного віку творчих здібностей та пізнавально-творчої активності висвітлена у працях дослідників: Н.Авер'янова, Т. Голуб, Н. Горошко І. Демченко, В. Кардашов, С. Коновець, В.Котляр, І.Ликова, П. Мандзій, Г. Сухорукова, Л. Шульга та ін.

Мета статті. Розкрити сутність розвитку творчих здібностей дітей старшого дошкільного віку та педагогічні умови, що стимулюють творчі прояви дітей в образотворчій діяльності.

Виклад основного матеріалу. Творчі здібності, як зазначає Л. Шульга [11], не є вродженими, а формуються у процесі взаємодії дитини з навколишнім світом і є важливою стороною в розвитку їхньої особистості та підґрунтям для подальшого успішного самовираження. Процес творчості є досить складним, пов'язаним з інтелектуальною діяльністю дитини. С. Архіпова [2] вважає, що творчі здібності є найвищим рівнем інтелектуального розвитку і творча уява при цьому залежить від багатства досвіду людини.

На думку А. Анжейчак, у дітей старшого дошкільного віку у творчих видах діяльності нестача знань про довкілля компенсуються природною інтуїцією [1].

З дорослішанням, коли діти глибше знайомляться з творчою діяльністю, вони стають більш впевненими в собі та здатними демонструвати свої природні таланти. Однак більшість дітей потребують керівництва, щоб уникнути труднощів у творчому процесі та зберегти інтерес до образотворчого мистецтва.

З. Гіптерс зазначає, що художня творчість приносить дітям рівновагу, задоволення та можливість розвитку творчих здібностей, вміння знаходити найкращі рішення [4].

І. Біла підкреслює, що процес створення художнього твору сприяє розвитку в дітей уяви, асоціативного мислення та здатності до імпровізації. Важливим аспектом є також емоційне залучення дітей до процесу творчості, що сприяє розвитку їхньої емоційної сфери та здатності до самовираження [3].

На думку С. Сисоевої, процес розвитку творчих здібностей передбачає якісні зміни в пізнавальній діяльності дітей у результаті формування знань, умінь і навичок художньої діяльності і є багатокомпонентним.

Мотиваційний компонент визначає наявність мотивації та потреби у самовираженні, стійкість пізнавальних інтересів до процесу та результатів творчої діяльності.

Емоційний компонент проявляється в підвищеному емоційному фоні художньої діяльності. Поведінковий компонент включає пізнавальні здібності дітей, спонтанну регуляцію поведінки та результати творчих процесів.

Когнітивний аспект розвитку творчих здібностей проявляється у нових способах вираження свого ставлення, виході за межі практичних завдань, здатності мислити нестандартними художніми образами, гнучкості, оригінальності у вирішенні проблем [9, с. 198].

Т. Голуб, Н. Горошко вважають, що через взаємодію з образотворчим мистецтвом діти навчаються аналізувати, порівнювати, синтезувати інформацію та створювати нові образи, комбінувати елементи з реального та уявного світу, що сприяє формуванню креативного мислення дітей і є критично важливими для їхнього загального інтелектуального та емоційного розвитку [5; 6].

Схожу думку висловлює С. Коновець: образотворча діяльність є дуже ефективною для розкриття творчого потенціалу дитини, оскільки вона дозволяє дітям експериментувати з формами, кольорами та текстурами, висловлювати свої думки та почуття через художні образи [7].

Як стверджує І. Ликова, образотворча діяльність допомагає дітям не лише розвивати художні здібності, але й формувати особистісні якості: наполегливість, самостійність, відповідальність, колективізм [8].

Г. Сухорукова зазначає, що традиційні методики навчання дітей різних видів образотворчої діяльності потребують суттєвого оновлення й вимагають створення ефективних педагогічних умов, інтерактивного навчального середовища, де діти можуть експериментувати з різними матеріалами та техніками [10].

Аналіз змісту чинних програм з дошкільної освіти дозволив визначити педагогічні умови, необхідні для ефективного розвитку творчих здібностей дітей дошкільного віку.

В освітніх програмах «Дитина», «Впевнений старт» та «Я у Світі» серед педагогічних умов підкреслюється важливість створення сприятливого емоційного клімату, забезпечення дітей різноманітними матеріалами для творчості, свободи вибору технік, забезпечення індивідуального підходу до кожної дитини, підтримки її ініціативи та самовираження, забезпечення достатньої кількості часу для занять, створення умов для вільного творчого самовираження. В освітній програмі «Українське дошкілля» також підкреслюється важливість створення багатого на стимулюючі матеріали розвивального середовища, залучення дітей до колективних та індивідуальних проєктів, а також використання інтеграційного підходу (поєднання образотворчої діяльності з іншими видами мистецтва).

Узагальнюючи огляд пропонованих педагогічних умов, нами були розроблені й обґрунтовані педагогічні умови, що забезпечують ефективний розвиток творчих здібностей дітей старшого дошкільного віку в образотворчій діяльності:

- врахування індивідуальних особливостей кожної дитини, її інтересів та здібностей;
- використання різних видів мистецтва для збагачення образотворчої діяльності (музика, театр, література);
- звернення до образотворчих завдань та змісту, що сприяють розвитку уяви, креативного мислення та спонтанності в дітей;
- створення сприятливого емоційного клімату, де дитина відчуває підтримку та заохочення;
- надання переваги практичній діяльності у формуванні образотворчих навичок та вмінь.

Висновки. Отже, творчі здібності дітей старшого дошкільного віку характеризуються унікальною цілісністю емоційних станів, вольових та

інтелектуальних сил, характерних рис особистості. Педагог створює оптимальні педагогічні умови, які забезпечують успішний розвиток творчих здібностей в образотворчій діяльності з використанням інноваційних педагогічних технологій.

Література

1. Анджейчак А. Психолого-педагогічні умови формування творчої особистості дитини в освітньо-виховних закладах. Обдарована дитина. 2000. № 5, С. 8–13.
2. Архіпова С. Методика розвитку творчих здібностей у дітей дошкільного віку. Черкаси, 2016. С. 41-48.
3. Біла І. М. Психологія дитячої творчості. Київ : Фенікс, 2014. С. 5-16.
4. Гіптерс З. Мистецтво як засіб художньо-естетичного виховання. Рідна школа, 2001. № 9, С. 60–63.
5. Голуб Т. Виховуємо обдарованих дітей. 2004. № 22, С. 47–53.
6. Горошко Н. А. Зображувальна діяльність у дошкільному навчальному закладі. Харків : Ранок. 2007. 144 с.
7. Коновець С. В. Образотворче мистецтво як засіб активації дитячої творчості. Мистецтво та освіта. 2001. № 3. С. 15–18.
8. Ликова І. О. Образотворча діяльність в дитячому садку. Харків : Ранок, 2008, 128 с.
9. Сисоєва С. О. Основи педагогічної творчості. Київ : Міленіум, 2006. 344 с.
10. Сухорукова Г. В. Образотворче мистецтво з методикою викладання в дошкільному навчальному закладі : підручник. Київ : Видавничий Дім «Слово», 2011. 376 с.
11. Шульга Л. М. Методологічне підґрунтя технології розвитку творчих здібностей дітей дошкільного віку на заняттях із малювання. Психологія та педагогіка : сучасні методики та інновації, досвід практичного застосування. Львів: ГО «Львівська педагогічна спільнота», 2017. С. 106–108.

Декіна О.

Інноваційні методики та технології у розвитку мовлення дітей старшого дошкільного віку 64

Канарова О., Ю. Собеська.,

Розвиток логічного мислення дітей старшого дошкільного віку засобами технології Дж. Кюїзенера 69

Княжева І.

Особистісно зорієнтовані технології підготовки майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти до гуманістичного виховання дітей 73

Коваль А., О. Трифонова.

Інноваційні технології логіко-математичного розвитку дошкільників..... 78

Кононенко А.

Сюжетно-рольова гра як засіб формування комунікативних навичок у дітей старшого дошкільного віку 82

Кудрявцева О., С. Інґ.

Інноваційні підходи до формування трудових умінь і навичок старших дошкільників Китаю 87

Лісовська Т., І. Зінько.

Формування творчої особистості дитини дошкільного віку засобами театралізованої діяльності..... 92

Лісовська Т., Г. Майстренко.

Освіта для сталого розвитку як інструмент формування морально-етичних цінностей у дітей дошкільного віку 98

Мамалига Е.

Формування основ етнокультури у дітей старшого дошкільного віку 103

Маліновська Н.

Мультимедійні технології розвитку мовлення дітей старшого дошкільного віку 108

Мірзоян І.

Шляхи формування педагогічної культури батьків 112

Панченко О.

Значення розвивального середовища у формуванні дослідницьких умінь дітей дошкільного віку 117

Попова І., І. Гідіма.

Образотворча діяльність як засіб розвитку творчих здібностей у дітей старшого дошкільного віку 121

Попова І., О. Тугаєва.

Використання технології сторітеллінгу у формуванні вмінь у дітей старшого дошкільного віку скласти творчі розповіді 126

Усатенко І.

Сутність логіко-математичного розвитку на етапі дошкільного дитинства. 131

Чекан О.

Іновації в інклюзивній освіті: роль інформаційно-комунікаційних технологій у розвитку дітей з аутистичними розладами 135

Чекан О., К. Диусь.

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

**«СУЧАСНІ ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ПІДГОТОВЦІ
МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ»**

**Збірник наукових праць
І Всеукраїнської науково-практичної конференції
для науковців, педагогічних працівників, здобувачів вищої
освіти, аспірантів, молодих учених**

25 жовтня 2024 р.

За загальною редакцією Л. Березовської

Формат 60x84 1/16. Папір офсетний.

Друк цифровий.

Гарнітура Times New Roman.

Умовн. друк. арк.11,16

**ВИДАВНИЦТВО
“НАІР”**

Івано-Франківськ, вул. Височана, 18,

Тел. (050) 433-67-93

email: fedorynrr@ukr.net

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи

№4191 від 12.11.2011р.

